

Datum 2015-10-08, 2015-10-15   **Diarienummer** KS15/12-041   **Plats** Kommunhuset

Parter

Jusek, Kommunal, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, SSR, Sveriges Psykologförbund

Närvarande

Lars Hortlund, kommundirektör	Hans Bärlin, Jusek
Daniel Lindqvist, bitr. kommundir.	Margit Hammarström, Kommunal
Agneta Josefsson, Controller *	Cathrine Bergfalk, Kommunal *
Katinka Wellin, Ekonomichef **	Caroline Glantz, Lärarförbundet **
Christina Thunholm, HR-chef **	Åsa Lindqvist Rodell, LR
Lena Borgman, HR-konsult	Oscar Linde, LR **
	Sanna Eriksson, SSR
Deltog endast	Zandra Christiansen, SV
2015-10-08 *	Psykologförbund
2015-10-15 **	

Justerare

Margit Hammarström, Kommunal utsågs till gemensam justerare.

Förslag Budget 2016 med inriktning för driftbudget 2017-2018 och investeringsbudget 2017-2020(59313)

Förhandlingen inleddes med information om förslaget till budget för kommunledningsstaben.

Arbetsgivarens förslag

PM Förslag Budget 2016 med inriktning för driftbudget 2017 – 2018 och investeringsbudet 2017 – 2020.

Tjänsteutlåtande med samma rubrik.

Underlagen distribuerades inför den fortsatta förhandlingen.

Respektive förvaltning har tidigare informerat om som sitt förslag till budget enligt § 19 MBL.

Nedkortad sammanfattning

Med anledning av förändrade förutsättningar som kommunen inte hade kännedom om, eller råder över när budgetdirektivet gick ut till respektive nämnd föreslås i tjänsteutlåtandet att Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige föreslår Kommunfullmäktige att:

- besluta om budget 2016 per budgettitel enligt förslag.
- budget för år 2017 och 2018 beslutas på en totalnivå och inte fastställs per budgettitel
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att uttala viljeinriktning och direktiv för kommande budgetarbete inför framtagandet av planeringsförutsättningar för budgetarbetet för perioden 2017 – 2019.
- Investeringsbudget för 2016 med inriktning 2017 – 2020 enligt tabellförteckning över investeringar för projekt/objekt fastställs
- Kommunstyrelsen är bemyndigad att besluta om omdisponeringar av investeringsbudgeten mellan olika investeringsprojekt över förvaltningsgränserna under kalenderår 2016

För komplett förslag se det distribuerade underlaget.

Arbetsgarpens erinranden

- Har ingen erinran till arbetsgivarens förslag
- Lämnar följande synpunkter: Se bilagor från Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund och Sveriges Psykologförbund

Beslut

Enligt arbetsgivarens förslag.

Förhandlingen avslutades: 2015-10-15, 09:35

Vid protokollet

Lena Borgman

För arbetsgivaren:

Lars Hortlund, kommundirektör

För arbetstagarerna:

Margit Hammarström, Kommunal

Bilaga 1 – Kommentar till protokollet för MBL 2015-10-08

Ekerö den 12/10-2015

Undertecknad är fackligt ombud och efter deltagande vid ovan MBL förhandling lämnas härmed synpunkter på BUN's driftbudget, daterad 2015-09-17.

Under tidigare år har skolpsykologerna vid Ekerö Resursteam formulerat ett par skrivelser till Nämndkontoret Barn och utbildning samt till Produktionsledningen med argument kopplat till den resursförstärkning som krävs (29/1-14 och 6/11-14, bifogas) för att våra arbetsuppgifter ska kunna utföras i enlighet med rådande styrdokument. I BUN's driftbudget för 2016 har endast resursförstärkning skett avseende skolsköterskornas tjänst.

Psykologförbundet rekommenderar minst en skolpsykolog per 500 elever. När undertecknad anställdes vid Ekerö Resursteam ht 2008 hade kommunen 3291 elever i fsk-åk. 9. Ht 2015 är vi nu uppe i 3907 elever. Vi kan se en ökning om drygt 600 elever. Med den befolkningsökning som förväntas inför 2020, med en ökning från 0,7-1,9%, kommer även elevantalet att öka ännu mer.

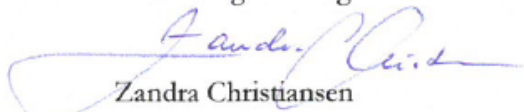
I dagsläget är vi två skolpsykologer som är anställda vid Ekerö Resursteam. Undertecknads psykologtjänst är 75% av en heltidstjänst, varav 25% är avsatt för ledningsfunktion, dvs 50% ren skolpsykologtjänst. Skolpsykolog två är anställd på 75% av en heltidstjänst. Ekerö kommun har således 1,25 heltidsanställda skolpsykologer. Psykologförbundets rekommendation om 500 elever per heltidspsykolog skulle innebära att kommunen i dagsläget borde ha 8 heltidsanställda skolpsykologer. År 2014 var genomsnittet i landet dock 1592 elever per heltidsanställd skolpsykolog, vilket för Ekerö kommun skulle innebära 2,45 heltidsanställda skolpsykologer. Ekerö kommun har således cirka 50% mindre skolpsykologer än genomsnittet i landet.

Det ställs hela tiden ökade krav på vår yrkesgrupp. Exempel som kan nämnas är psykologutredningar inför mottagande i grundsärskolan, vilket är ett kommunalt ansvar, samt de nyanlända och ensamkommande barnen där vår yrkesgrupp med stor sannolikhet kommer att involveras på olika sätt. Värt att nämna är även att Skolinspektionen starkt har kritiserat flera av våra skolor för att de inte har använt sig av elevhälsans professioner i enlighet med Skollagens intentioner, med fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Vidare vill undertecknad göra Er uppmärksamma på det samarbete som nyligen kommit till stånd mellan Produktionsledningen och Ekerö Resursteam avseende Dr. Ross Greenes arbete. Inom ramen för denna utbildningsinsats kommer inte bara skolpsykologernas insatser att behövas ytterligare i framtiden utan även forskolepsykologens, i syfte att tillsammans säkerställa implementeringsarbetet i vår kommun, vilket den centrala barn- och elevhälsoplanen föreskriver.

Under MBL förhandlingen förmedlade kommundirektör Lars Hortlund att år 2016 kommer att vara det sista året där besparingar kan undvikas. Undertecknads förhoppning blir därför att Ni tar del av bifogade skrivelser och att vår professions röst slutligen tas på allvar.

Med vänlig hälsning

Zandra Christiansen
Leg. psykolog
Ekerö Resursteam

Hej!

Ekerö den 2014-11-06

Det har kommit till vår kännedom att budgeten för 2015 är satt och att Ekerö Resursteams skolpsykologtjänster har erhållit en ökning om 10t/v. Med bakgrund av Zandra Christiansens brev till Anders Anagrius och Mikael Caiman Larsson den 29/1-14 är det med besvikelse vi skolpsykologer behöver möta detta besked.

För att förstå bakgrunden till kommande rader vill jag uppmuntra er att först ta del av bifogade dokument och därefter läsa igenom följande.

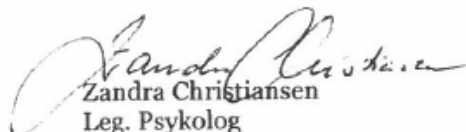
Ökningen med 10 psykologtimmar /v. innebär tyvärr **inte** en möjlighet att ha färre ansvarsskolor. I skrivande stund har vi inte bara enligt Petri Partanens rekommendation om max fem skolor per psykolog, utan i ett EHT-perspektiv 7- 8 skolor var under våra vingar (p.g.a en förstärkning vid särskolan och ytterligare en enhet).

Ökningen med 10 psykologtimmar/v. innebär tyvärr **inte** heller möjligheten att anställa en ny skolpsykolog. Vem kan ta en anställning om 10 timmar/v? När vi formulerade vårt brev till Nämndkontoret Barn- och Utbildning och Produktionsledningen för ett knappt år sedan (se bil.) var förhoppningen då att vi skulle kunna gå ifrån att vara två, till att vara tre skolpsykologer. Tyvärr valde vår kollega att sluta hos oss och i dagsläget är vi två skolpsykologer (tot.1,5 tjänst). Ingen av oss två kan öka vår egen tjänstgöringsgrad.

Vår enhets satsning på att mer förstärka inte bara vår professions, utan även specialpedagogernas närvaro vid befintliga EHT har nu rullat igång. Det är spännande, samtidigt som viss frustration uppstår, då vi inte har möjlighet att närvara vid lika många tillfällen som våra kurator- och sköterskekollegor och därmed med jämna steg följa den process som påbörjats. Då skolor lägger sina EHT-tider efter avslutad skoldag innebär det också att EHT-tiderna konkurrerar med personalens önskan om handledning och konsultativt stöd efter eleverna har slutat för dagen.

Petri Partanen formulerar i sin bok *Att utveckla elevhälsa* att "det är också ur ett förebyggande perspektiv både önskvärt och nödvändigt att inte allt elevhälsoarbete i första hand utgörs av utrednings- och åtgärdande arbete. Denna viktning mellan förebyggande respektive åtgärdande arbete kan också vara en strategisk elevhälsofråga bortom det operativa elevhälsoarbetet" (sid. 115) I dag kämpar vi alla med att lyfta blicken från individ till grupp och organisationsnivå. Med en ökning av 10t/v. kommer vi i den mån som behövs **inte** ha möjlighet att, tillsammans med rektor och övrig personal, kunna bidra i det strategiska elevhälsoarbetet ute på våra skolor. Varför har vi valt att referera till just Petri Partanen? Jo, Petri Partanen har valts ut och är i process att leda det arbete som krävs för att skapa en kommunövergripande elevhälsoplan. Vi torde framledes kunna se en ökad efterfrågan av våra och kollegorna i Ekerö Resursteams insatser om planen formuleras enligt intentionerna i Petri Partanens bok *Att utveckla elevhälsa*.

Med vänlig hälsning

Zandra Christiansen
Leg. Psykolog

Birgit Grabö Liljeström
Leg. Psykolog

Denna skrivelse skickas till: Anders Anagrius, Nämndkontoret Barn- och Utbildning och Lotta Lorentsson, Produktionsledningen.

"En samlad elevhälsa" i teorin och i praktiken - NU !

Ekerö den 29/1 2014

Psykologförbundet rekommenderar minst en skolpsykolog per 500 elever. Under 2011 kartlade förbundet förhållandena över hela landet och deras undersökning visade att det i genomsnitt gick 1.592 elever på en heltidsarbetande skolpsykolog. Ekerö kommuns skolor med sina drygt 3.400 elever har i dag tillgång till 1.5 psykologtjänster, som i praktiken endast är 1 heltidstjänst, fördelat på två skolpsykologer.

Undertecknad har 13 års erfarenhet av att arbeta som skolpsykolog. Sedan 2008 har jag varit anställd vid Ekerö Resursteam och dessförinnan var jag under knappt 8 år direktanställd vid Carlssons skola i Stockholm.

Sedan flera år tillbaka har jag funderat kring vår arbetssituation och önskat att vi kunde vara fler skolpsykologer i kommunen och därmed ha färre skolor under våra vingar. Jag tycker mig dock ha saknat stöd, där jag med slagkraftiga argument går bortom siffrorna ovan. Detta har fått mig att tänka/känna att mina argument saknar substans - tills NU:

Och varför NU? Mina två argument för detta är;

- Det första och viktigaste är att den nya skollagen för första gången lagstadgat vår yrkesroll och kräver att elevhälsan främst ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande, vilket kräver vår utökade närvaro i elevernas lärandemiljö - skolan.
- Det andra handlar om att Ekerö Resursteam under det senaste året är inne i en intensiv och spännande förändringsprocess avseende organisation, struktur och arbetssätt, under vars period jag har haft en vikarie som jag bedömer att vår enhet inte har råd att tappa. När min gode kollega kommer tillbaka ifrån sin föräldraledighet i april kommer avsevärt mycket att ha förändrats på vår enhet. Vi har därmed inte råd att tappa vår vikarie i detta känsliga läge - vi behöver bli fler!

Elevhälsouppdraget formulerar:

"Det är i lärprocesserna, i relationen mellan lärare och elever, som det mest betydelsefulla i skolan sker."

"Lärarnas förmåga att etablera goda relationer till eleverna och möjlighet att skapa utvecklande och kreativa lärandemiljöer i skolan är förutsättningar för att eleverna skall trivas och utvecklas och nå målen." Prop. 2001/02:14 Hälsa, lärande och trygghet.

Dessa formuleringar syftar till att förmedla var elevhälsan bör rikta sin närvaro och fokus i syfte att verka för goda lärandemiljöer och undanröja hinder för elevens lärande på våra skolor. Begreppet relationer återkommer och här önskar jag sticka ut hakan och trycka på att just vår profession är en väsentlig pusselbit när det gäller att medverka till goda relationer och de betydelsefulla samtalen.

Elevhälsouppdraget talar vidare om en *samlad elevhälsa*, vilket innebär elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Under det senaste läsåret har min chef Birgith Lundberg och Ni bidragit till kompetenshöjande insatser på arbetsledarnivå, där ni haft psykolog Petri Partanens bok "Att utveckla elevhälsa" som studiematerial. Parallellt med detta har Birgith drivit en liknande läroprocess inom vår enhet där hon bl.a. uppmanat till en *samlad elevhälsa* med önskan om förstärkt närvaro av psykologer och specialpedagoger vid respektive skolas elevhälsoteam, EHT. Av tradition representeras ju oftast endast vår enhets skolsköterska och kurator vid EHT i kommunen, vilket också är vanligt nationellt.

Syftet med den samlade elevhälsans närvaro vid EHT är att utveckla följande:

- Att driva EHT's inre process och tvärprofessionella arbete - att tillsammans utveckla hållande "ledstänger" (bidrar till att reducera stress och ångest i organisationen pga att de symboliserar stabiliserande och empatiska rammar)
- Att verka för gott samspel, rutiner och ärendegång (arbetslagsutveckling, samtalsmetodik) vid EHT och A-lagsmöten.
- Att stödja rollstrukturering och teamutveckling (ej leka bredvid utan tillsammans). Att bidra med kunskap i syfte att hålla fokus och effektivisera A-lagsmöten.

Målet med ovan punkter är att elevhälsan, med hjälp av Ekerö Resursteam, utvecklar system som leder till en ökad arbetsallians där elevhälsans närvaro i skolans lärmiljöer successivt leder till personal som *söker stöd från EHT*, snarare än som idag oftast *anmäler ärenden till EHT*.

På ett mer övergripande strukturellt plan torde elevhälsan även vara en naturlig del i arbetet med att skapa en "elevhälsoplan" i kommunen. Med en övergripande elevhälsoplan underlättas vårt arbete och dialog ute på skolorna och vi slipper att vara kameleont, vilka går i och ur organisationssystem med helt olika ledning, rutiner, terminologi (EHT, EVK, EHK, EHM etc med risk för missförstånd). Om vi inom Ekerö Resursteam ska vara delaktiga i processen att skapa en elevhälsoplan, vilket jag anser lämpligt i dialog med rektorer, kommer även detta arbete att kräva ett engagemang.

Vidare är elevhälsans uppdrag och respektive professions arbetsmetoder ytterligare ett fält som går i samarbetets och reflektionens tecken och kräver dialog för att kunna utvecklas.

Resonemangen ovan är processer som elevhälsans professioner Sverige runt brottas med just nu. Mycket är i sin linda av naturliga skäl, då Socialstyrelsen kommer ut med sin "Vägledning för elevhälsa" först i mitten av februari. Socialstyrelsen bygger bl.a. sin skrivelse på skollagen och poängterar vikten av att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande, vilket mina beskrivna insatser ovan ger vid handen.

Poängteras bör att vi vid sidan av allt nytt som krävs av oss kommer att fortsätta med våra ordinarie skolpsykologiska arbetsuppgifter av konsultativ, kartläggande, utredande och stödjande karaktär. Med god kvalitet kan vi dock inte göra både ock - utan att mer tid skapas!

Med mina år inom skolans värld tycker jag mig först för några år sedan ha fått möjlighet att arbeta som **skolpsykolog**. En möjlighet till exv. det konsultativa samtalet där fokus på eleven, dess lärmiljöer och lärande har fått ta plats och där jag har fått möjlighet att medverka till läkande relationer mellan lärare och elev med symtomreducering (exv. mindre utagerande beteende, stress, ökad koncentration etc) hos enskilda elever som följd.

Av tradition har nämligen många av oss psykologer mest "tvingats" förlägga mest tid på utredningsarbete. Dialog och möten med elever och lärare På skolan har fallit till föga för de neuropsykiatriska utredningarna, vilka idag inte ryms inom skollagens "förebyggande och hälsofrämjande" ramar. Nu har vi, mycket tack vare Birgiths engagemang i våra professionsfrågor och samarbete mellan kommun och landsting, lyckats finna en balans mellan våra åtaganden.

För att kunna göra ett fullgott arbete, i enlighet med skollagens intentioner, hävdar Petri Partanen att gränsvärdet avseende antal skolor är max 5 per psykolog. Birgiths ambition om vår ökade närvaro vid kommunens skolors EHT stöttar och välkomnar jag till fullo. I praktiken innebär det dock ca 14 timmar varannan vecka ENBART avseende deltagande vid EHT vid mina 7 ansvarsskolor (av mina 20 timmar/vecka)

När Skolinspektionen tillfrågat kommunala rektorer om de "anser att psykologens tid räcker till (för att täcka behoven hos eleverna)" levererar 41,4% ett negativt svar, vilket är högst när rektorerna får samma fråga kopplat till övriga professioner inom elevhälsan. Detta torde också tala för vikten om vår förhöjda närvaro vid våra skolor. Rektorer har idag en skyldighet att använda sig av elevhälsan eftersom eleven har rätt att få bli belyst av en samlad elevhälsa. Bifogar en kopia på ett utkast som just handlar om en skola som Skolinspektionen underkänt pga att skolan inte använt sig av den psykologiska kompetensen.

Vi psykologer bör verka för att riktmärket om 500 elever per heltidspsykolog eftersträvas i landet. Vi vet att den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar och när vi nu tappat i PISA mätningen är detta ytterligare ett tecken på behovet av ökade gemensamma krafter inom skolans arena.

Jag skulle kunna formulera en önskan om 6 heltidspsykologer, efter vår kommuns elevunderlag och i enlighet med rekommendationer, men det är inte rimligt. Det jag skriver om är dock rimligt - det är NU vi har chansen!

Tappar vi min vikarierande kollega naggas vi den psykologiska professionen i kanten och elevhälsan i kommunen riskerar att tappa fart. Vidare är jag rädd för att "den nivå" som vikarierande psykolog lyckats erövra med stöd av detta läsårets fokus kommer att sköljas bort om vi inte får möjlighet att fortsätta vår gemensamma resa? När sedan min ordinarie kollega återkommer tror jag att vi, tillsammans med våra kollegor inom Ekerö Resursteam, kommer att kunna ta gemensamma kliv framåt som påverkar elevhälsan i positiv riktning.

Om ni blir nyfikna på några av mina tankar och vill att jag utvecklar dem blir jag glad om ni hör av er.

Med vänlig hälsning

Zandra Christiansen
Leg. Psykolog
Ekerö Resursteam
073-660 42 13

Följande skrivelse har skickats till: Anders Anagrius, Nämndkontoret Barn- och Utbildning och Mikael Caiman Larsson, Produktionsledningen.

Joel Rutschman via: <http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2013/07-08-juli-augusti/reg-goteborg-snitz-grundskola-u.pdf> 2013-10-29

Skolinspektionen: Skola har inte använt sig av psykologisk kompetens i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete i tillräcklig utsträckning.

En rapport från skolinspektionen visar att i tillsynen av en enskild skola har det framkommit att skolan från och med vårterminen 2013 anlitat en psykolog som ska ingå i elevhälsan. Elevhälsans representanter berättar i intervju att elevhälsoteamet träffas varannan vecka. De uppger dock att skolpsykologen inte deltar vid dessa tillfällen. Enligt dem har psykologen enbart varit på skolan vid ett tillfälle under vårterminen 2013. Rektorn uppger i intervju att hans ambition är att psykologen ska vara involverad i elevhälsans förebyggande arbete, men att detta hittills inte har skett. Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att skolan inte använder sig av psykologisk kompetens i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att huvudmannen förvisso vidtagit åtgärder för att ge eleverna tillgång till elevhälsa men att dessa åtgärder inte är tillräckliga då eleverna saknar tillgång till medicinsk kompetens samt att den psykologiska kompetensen inte används i den omfattning och på ett sådant sätt att de ska kunna vara en del i elevhälsans samlade förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

För mer information se hela rapporten från skolinspektionen på <http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2013/07-08-juli-augusti/reg-goteborg-snitz-grundskola-u.pdf>

Bilaga 2 – Kommentar till protokollet för MBL 8/10-15

Ekerö 15/10-15

**LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND
EKERÖ LOKALAVDELNING**

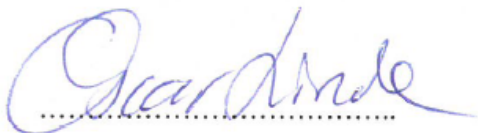
Trots att skolan är ett kommunens prioriterade mål kan vi inte utläsa någon satsning på grundskolan i budgeten för 2016. Elevantalet växer stadigt och kompletteras även med flyktingfamiljer och ensamkommande flyktingbarn.

För att alla skolbarn ska få den undervisning och det stöd de har rätt till behöver fler legitimerade lärare anställas. De lärare som är legitimerade men saknar behörighet för något ämne måste erbjudas bättre villkor för att de ska kunna bredda sin kompetens. Det behövs även fler personer som arbetar med elevhälsoarbetet som tex skolsköterska, kuratorer och psykologer.

Den budgetuppräknig som skett för barn och ungdomsnämnden är otillräcklig om Ekerö ska kunna rekrytera behöriga lärare utan att minska lärartätheten ytterligare. I lärarförbundets statistik ligger Ekerö på 279:e plats när det gäller utbildade lärare och på 271:a plats när det gäller lärartäthet.

Vi har också synpunkter på hur de återbetalningar av sjukförsäkringspremier (7,6 miljoner) som sker 2016 används. Vi anser att de bör komma personalen till godo t.ex. genom fortbildningsinsatser.

Med vänlig hälsning

Oscar Linde

Åsa Lindqvist Rodell

Lärarnas Riksförbund
Ekerö kommunförening
lararnas.riksforbund@ekero.se

08-12457780 ankn. 7780 Åsa Lindqvist Rodell KO
08-12457781 ankn. 7781 Oscar Linde HSO, bitr.KO
08-12457782 ankn. 7782 expeditionen

Bilaga 3

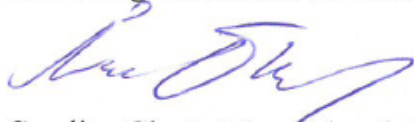

EKERÖ 151014

Med anledning av det nya budgetförslaget där vi inte ser några satsningar på resurser, lokalutbyggnader eller andra för skolan relevanta åtgärder, vill vi på läraryrket understryka vår oro för att ännu fler lärare och pedagoger kommer lämna kommunen. Detta kommer leda till en större rekryteringskris än den som vi hade i år samt en ännu högre arbetsbelastning för den befintliga personalen som stannar kvar på Ekerö, vilket också kan leda till fler sjukskrivningar hos personal inom förskolan och skolan. Detta är mycket oroväckande. Detta kommer i värsta fall leda till en ohållbar arbetssituation för väldigt många lärare och annan personal inom förskola och grundskola och vi kommer inom en snar framtid ha en oacceptabel arbetsmiljö inom detta viktiga produktionsområde.

Undertecknas:

Åsa Öberg Ordförande för Läraryrket Ekerö

Caroline Glantz Läraryrket Ekerö

